

Czym jest dla mnie niedziela?

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- pogłębienie rozumienia treści i sensu III przykazania Bożego;
- nabycie umiejętności właściwego przeżywania niedzieli i świąt – dni poświęconych Bogu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- przytacza z pamięci treść III przykazania Bożego i omawia je własnymi słowami;
- na podstawie wiadomości z lekcji wymienia dni święte w różnych religiach i wyjaśnia, dlaczego niedziela jest dniem świętym dla chrześcijan;
- odwołując się do doświadczenia i posiadanej wiedzy, wyjaśnia, jak powinno wyglądać świętowanie niedzieli;
- po lekcji tłumaczy, czym są święta nakazane oraz wymienia daty i nazwy świąt chrześcijańskich przypadających w innym dniu tygodnia niż niedziela.

Pojęcia, postaci:

szabat, niedziela, święta „obowiązkowe”, Dzień Pański.

Wartości:

umiejętność świętowania, dzień święty, odpoczynek.

proponycja realizacji

1. Nauczyciel zadaje pytanie: Dlaczego chrześcijanie świętują niedzielę? Pomocą może być tekst Mt 28, 1–6 oraz Wj 20, 8–1. Nauczyciel podsumowuje wypowiedzi uczniów i je uzupełnia, jeśli jest taka konieczność, oraz podaje do zapamiętania w zeszytcie cztery odpowiedzi:
 - *W tym dniu zmartwychwstał Chrystus.*
 - *Zmartwychwstały Jezus ukazywał się uczniom w niedzielę.*
 - *W niedzielę miało miejsce zesłanie Ducha Świętego.*
 - *Niedziela, to Dzień Nowego Stworzenia. Szabat kończył się w sobotę wieczorem i gdy zapadał zmierzch rozpoczynał się kolejny dzień. Wtedy pierwszy*

chrześcijanie, dzień po szabacie (według dzisiejszego kalendarza – w sobotę wieczorem), sprawowali Eucharystię. Świątowanie Dnia Pańskiego (niedzieli) było jakby przedłużeniem szabatu!

2. Uczniowie korzystają z materiałów znajdujących się w podręczniku – szukają odpowiedzi na pytanie: Czym różni się współczesne świątowanie niedzieli od dawnego, z początku historii Kościoła?
3. Uczniowie opracowują plan świątowania niedzieli dla swojej rodziny.

inna propozycja pracy na lekcji

Na początku lekcji nauczyciel przeprowadza krótką, anonimową ankietę pt. *Moja wymarzona niedziela*. Następnie warto porozmawiać z uczniami, po co jest niedziela (nie tylko dzień, w którym oddajemy cześć Bogu, ale i czas na świątowanie). Uczniowie zastanawiają się nad tym, dlaczego ideał świątowania niedzieli i praktyka bywają od siebie tak odległe. Trzeba, aby uczniowie zauważyli, że nieumiejętność świątowania często jest związana z brakiem potrzeby uczestnictwa w Eucharystii.

Przy okazji uczenia się świątowania można podjąć próbę wymyślenia „przepisu na dobrą niedzielę”. W przepisie tym znalazłaby się nie tylko Msza Święta, lecz także wspólny obiad rodzinny, bez pośpiechu i rozpraszającego wszystkich dźwięku telewizora.

Trzeba sobie zdać sprawę z tego, że temat świątowania niedzieli jest trudny, lecz ważny. Skupia on w sobie, jak w soczewce, różne przejawy konsumpcyjnego stylu życia i wiążące się z nimi problemy wychowawcze. Udział w niedzielnej Mszy Świętej jest wyrazem wdzięczności, a konsumpcjonizm wykreśla wdzięczność z katalogu wartości. Młodzież często nie rozumie, czym jest wdzięczność. Słowo to kojarzy się jej z korupcją szkolną – kosztownymi prezentami dawanymi w niektórych placówkach z okazji Dnia Nauczyciela czy zakończenia roku szkolnego. Wychowanie do uczestnictwa w niedzielnej Eucharystii to jednocześnie odkrycie sensu wdzięczności. Niekiedy nauczyciel religii spotyka się z argumentacją, że młodzieży nie chce się iść do kościoła, a więc skoro „się nie chce”, to znaczy, że „nie warto”, „nie ma potrzeby”, „po co?”. Z taką postawą wiąże się konsumpcjonistyczna kategoria *relevant*, która polega na uznaniu za dobre tych zachowań, które człowiek wiąże z przyjemnością czy wewnętrzną potrzebą. W tym kontekście warto zauważyć, że współczesna młodzież nie jest wychowywana do odpowiedzialności za innych i do podejmowania ofiary. Właśnie wtedy, gdy człowiekowi „się nie chce” uczestniczyć we Mszy Świętej, może warto. To jest jeden z tych nielicznych momentów, gdy to my możemy coś dać Chrystusowi, ofiarować, odwdziżyć się. Wychowanie do uczestnictwa w Eucharystii będzie zatem wychowaniem do umiejętności podejmowania wyrzeczeń i ofiary.

W podręczniku tekst jednostki rozpoczyna się od listu, niestety typowego, w którym opisano chodzenie do kościoła – wyśmiewane przez rodziców, względnie akceptowane, tylko nieliczni widzą w tym wartość. Następnie zamieszczono tekst biblijny i komentarz abpa H. Muszyńskiego oraz fragment przemówienia św. Jana Pawła II z r. 1999 z Sosnowca, ukazujący sens odpoczynku i świętowania. Sens świętowania niedzieli (żydowski szabat, niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Jezusa) opisuje tekst jednostki. Zostaje też przytoczone świadectwo męczenników z Abiteny. Niedziela ukazana została jako dzień „dla Boga”, a jednocześnie „dla człowieka”.

Fragment listu *Dies Domini* św. Jana Pawła II podnosi problem odpoczynku niedzielnego i zabezpieczenia tego prawa w kodeksach cywilnych (to może wywołać dyskusję, której nie wolno nauczycielowi unikać). Podręcznik wymienia też święta „obowiązkowe” (ze znajomości tych świąt można zrobić kartkówkę). Praca domowa odnosi się do listu rozpoczynającego jednostkę (Jak uzdrowić sytuację?) i do konieczności łączenia udziału we Mszy Świętej ze zgodą z bliskimi w domu (Jak uzdrowić swoje serce? Jak uzdrowić relacje w domu?). To ważne motywy, które powrócą raz jeszcze, pod koniec roku, w trakcie lekcji o sakramencie Eucharystii. Praca domowa wymaga nastawienia prorodzinnego (wiąże ze sobą treść III i IV przykazania).

Modlitwa: *Ojcze nasz* lub śpiew *Oto jest dzień*.

praca domowa

Pisemna, krótka relacja z rodzinnego świętowania.

Korelacja z innymi przedmiotami:

- ✓ język polski – świętowanie niedzieli ukazane w znanych tekstach literackich, elementy świętowania opisane w literaturze;
- ✓ wychowanie do życia w rodzinie – wspólne świętowanie jako jeden z najważniejszych elementów w integracji rodziny;
- ✓ wiedza o społeczeństwie – niedzielny odpoczynek w prawie cywilnym: stan faktyczny, stan pożądany, prawo do odpoczynku jako jedno z fundamentalnych praw pracowniczych;
- ✓ plastyka – niedziela w malarstwie;
- ✓ muzyka – nieszpory niedzielne w muzyce (np. G. Verdi, S. Moniuszko);
- ✓ godziny do dyspozycji wychowawcy – umiejętność wspólnego świętowania, nauka przygotowywania „stołu świątecznego”.